

24 april 2024

Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

Endast via e-post:
li.remissvar@regeringskansliet.se
eva.kalling.lundberg@regeringskansliet.se

DIARIENUMMER LI2024/00193

REMISSYTTRANDE: PROMEMORIA EN UTVIDGAD INSAMLING OCH UTLÄMNING AV DJURHÄLSODATA

Evidensia Djursjukvård erbjuder vård för hundar, katter, exotiska djur och hästar. På lokala djurkliniker och specialiserade djursjukhus i hela Sverige får sällskapsdjur och hästar hjälp med förebyggande friskvård, primärvård, akutvård, avancerad kirurgi och rehabilitering. Tillsammans tar våra engagerade medarbetare emot över 500 000 patientbesök per år. Evidensia har som en av djursjukvårdsbranschens största aktörer tagit del av rubricerad promemoria och vill framföra följande synpunkter, relevanta för Evidensias verksamhetsområden.

Allmänt

Först och främst vill vi betona att Evidensia välkomnar initiativet att på kort och lång sikt förbättra djurhälsa och djurvälstånd genom att öppna upp för bättre underlag inom förebyggande sjuk- och avelsarbete. Det är dock oklart om förslaget, i sin nuvarande form, är den mest lämpliga och genomförbara formen för att uppnå syftet.

Evidensias särskilda kommentarer

I denna promemoria föreslås en utvidgad uppgiftsskyldighet för veterinärer. Förslagen innebär en komplettering till de bestämmelser om insamling och utlämnande av uppgifter om användning av antimikrobiella läkemedel för behandling av djur som trädde i kraft den 1 april 2023. Utöver inrapportering av användning av läkemedel för behandling av djur, föreslås även att *andra åtgärder för behandling av djur* (2 kap. §4a p2), s.k. djurhälsodata, skall inrapporteras. Det är dock enligt Evidensia oklart exakt vad som avses med denna definition och skulle i praktiken kunna innebära *all* journaldata. Detta är i Evidensias mening alltför långtgående och kan leda till *skada för både företag, kunder och den enskilde medarbetaren*.

Därutöver är det oklart huruvida promemorian avser att omfatta endast omfatta produktionsdjur, eller om sällskapsdjuren skall anses inkluderade. I rapporten "Åtgärder för förbättrad inrapportering av djursjukdata" som bifogades som underlag från Statens jordbruksverk, anges att denna inriktar sig

på produktionsdjur samt öppnar upp för dataöverföring gällande *antibiotikaanvändning* på sällskapsdjur. Denna tydliga avgränsning och syfte återspeglas ej i promemorian. Evidensia hade funnit det önskvärt att samma ramar tydliggjordes i promemorian då en fullständig analys av konsekvenser och kostnader ej utförts med avseende på smådjursjukvården, som avsevärt skiljer sig från den för produktionsdjur. Vi önskar dessutom att framtagandet av ett förslag görs i samråd och dialog med företrädare och representanter från branschen (Svensk Djursjukvård / Gröna Arbetsgivare), vilket i arbetet med rådande förslag inte verkar ha skett.

Konsekvens- och kostnadsanalys, tidsåtgång för enskild veterinär och administration

Evidensia ifrågasätter om det vid ett eventuellt införande kommer finnas tekniska lösningar för att uppfylla säkerhet och syfte utan att belasta de enskilda företagens ekonomi. Vi delar inte Jordbruksverkets syn på hur förslaget påverkar aktörerna på marknaden, såväl ur bolagets som ur den enskilda veterinärens perspektiv. Jordbruksverkets påstående att det endast är en liten andel av veterinärerna som måste lämna uppgifter manuellt och resten sköts automatiserat, kan ifrågasättas då systemet som finns idag har varit både ekonomiskt, tids- och resurskrävande även för de stora företagen. Från flera av journalsystemen som används i branschen har automatiserad överföring inte varit möjlig, utan detta har i många år krävt kostsam utveckling från bolagens interna IT-resurser och sedan ytterligare manuell handpåläggning vid varje inrapportering. Med avseende på tidigare utredningsförslag om att instifta verksamhetsansvar kan det förutsättas att ansvaret kommer att åligga arbetsgivaren, inte den enskilde veterinären, men det framgår inte med tydlighet hur modellen skall se ut.

Vi menar även att Jordbruksverket drar mycket förenklade slutsatser om att det är kostnaden för ett journalsystem som påverkar aktörernas omkostnader och förbiser behovet av resurser samt komplexiteten i att hantera data och dess överföring i stora företag. Gällande tidsåtgång och ökade kostnader för administrativ tid gör Jordbruksverkets rapport ekonomiska antaganden utifrån historiska data inom *stordjursverksamhet*, vilken avsevärt skiljer sig från verksamheten för sällskapsdjur i såväl som volym, antal patienter per dag/år och komplexitet inom vården. Som jämförelse kan anges att vi inom Evidensia utför ca en halv miljon patientbehandlingar per år fördelat på runt 700 veterinärer, vilket ger många gånger fler fall per person än de skattningar som Jordbruksverket gjort med avstamp i Distriktsveterinärernas verksamhet. Sveriges moderna smådjursjukvård håller generellt, i jämförelse med andra länder, redan en mycket hög standard gällande diagnosdata, omfattande journalföring och föreskriftsföljsamhet, med hög administrativ belastning och omkostnader för företagen som följd. Skulle ytterligare timkostnad för inrapportering och administration behöva läggas på slutkunden, dvs djurägaren, skulle djursjukvårdspriserna nödgas höjas ytterligare från de redan idag omdebatterat höga.

Affärskritiska data, privata företag, onyanserad debatt och egenintressen bland privata organisationer

Den aktuella promemorian möjliggör en, enligt Evidensia, omfattande insamling av data som är av affärskritisk karaktär för privata aktörer. Det kan inte anses rimligt att privata bolag skall dela med sig av sådan information som kan missbrukas och kraftigt försämma bolagens konkurrenssituation. Det finns enligt Evidensia inte tillräckligt skydd i sekretesslagstiftningen för att förhindra att affärskritisk information hamnar i fel händer. Smådjursbranschen är redan utsatt av både media, andra vinstdrivande bolags (såsom försäkringsbolag) kampanjer samt vissa organisationers enskilda

intressen, utan hänsyn till den större bilden eller inblick i legala krav på bolagen. En kraftigt utökad rapporteringsskyldighet på det sätt som promemorian öppnar upp för, gör att ännu mer resurser behöver läggas på administration än i den redan idag pågående debatten om ökade kostnader inom djursjukvården. Med beaktande av detta, samt det behov vi ser att skydda våra enskilda medarbetare, behöver förslaget avgränsas betydligt till *samhällskritiska data såsom antibiotikaanvändning*, som reglerats i lagstiftning. Nyttan och syftet med en så omfattande datadelning bör sättas i proportion till de åtgärder, resursbehov och kostnader den medför för de enskilda aktörerna och huruvida denna fördelning verkligen kommer samhället till godo på rätt sätt.

Vi på Evidensia delar regelbundet data för t.ex. sjukdomsövervakning till myndigheter samt delar information till samarbetsaktörer och inom forsknings- och utvecklingssammanhang. Evidensia har dock alltid varit mån om att säkerställa att nyttan med datadelningen är av samhällsintresse för att skydda djur och människor. Det ställs även krav på mottagaren, när data delas, att denna förstår hur datan är framtagen och sammanställd för att kunna tolkas och brukas på rätt sätt, till rätt syften. Evidensia ställer sig frågande till om detta kan upprätthållas i en så pass omfattande och formlös datadelning som promemorian öppnar upp för.

Övervakning av data i realtid

Evidensia vill framhålla att det i dagsläget finns svårigheter för enskild veterinär att ta del av sin inrapporterade data och att veterinären själv måste kunna få se sin egendata och sammanställning för att kunna svara gentemot myndighet som granskar veterinären. Det är därför av yttersta vikt att ett utökat system ger de tekniska förutsättningarna och förbättras *innan* en utökad rapporteringsskyldighet införs, samt att datan som avses användas av tex Länsstyrelserna är jämförbar och visar samma detaljer. Det finns en farhåga att mycket tid annars kommer att behöva läggas på att administrera och reda i data och inrapporteringsmodeller för olika verksamheter, då det idag saknas enhetlig och harmoniserad struktur för hur man bygger journaldata och rapportering inom djursjukvården. Detta innebär att datan som insamlas kan skilja sig avsevärt i innehåll, kvalitet och omfattning, vilket gör att den kan vara svår att jämföra mellan olika aktörer och kräver omfattande utredningar för att bli användbar.

Avslutande synpunkter

Sammanfattningsvis anser Evidensia att promemorians mål och syfte är gott men det är önskvärt att förslaget **återremitteras till Jordbruksverket för att ytterligare, och i samråd med smådjursbranschen, utreda konsekvenser** av ett så ospecifikt förslag som här presenteras. Detta bör inkludera en mer detaljerad redogörelse för de tekniska delarna för en dataöverföring, begränsningar av kritiska uppgifter, rapporteringsform och tidsåtgång, kostnader för de inblandade aktörerna samt en specifik analys av hur den data som privata aktörer inom djursjukvården delar med sig av till Jordbruksverket skall skyddas. Evidensia vill dessutom **betona vikten av att ett nytt och omarbetat förslag säkerställer och förhindrar röjande av affärskritisk information** till konkurrenter och andra aktörer som kan tänkas utnyttja denna information för att skada företagen och dess enskilda medarbetare.

Med Vänliga hälsningar

Marlene Areskog, DVM, PhD

Country Medical Director, Evidensia
Sverige

marlene.areskog@evidensia.se

Tel: +46 (0)76-9467668

Evelina Ögren

VD/Landschef för IVC Evidensia
Sverige och Danmark

evelina.ogren@evidensia.se

Tel: 46 (0)70-719 39 42